

domin. ergo celum est maxime calidum quod tamen sequere-
retur. si celo calide nomen non equivoce conveniret quia
igitur substantia in nomine et ratione entis analogam tamen
conveniunt: et substantia maxime est ens. Ideo causa est
omnium aliorum ut entia sint.

Sequitur textus.

Quod tamen diversimode contingit quia enim
partes substantie sunt materia et forma. ideo
quedam accidentia principaliter consequun-
tur formam et quedam materiam.

Quia accidentia causantur a substantia in qua sunt et
effectuum diversitas ex causis provenit assignat diversi-
tatem inter accidentia a priori ex diversitate partium sub-
stantie a quibus fluunt accidentia. et ponit tres distinctio-
nes: quarum prima cum suis divisionibus talis est. acci-
dentium alia sequuntur principaliter formam: alia sequun-
tur principaliter materiam. accidentium sequentium for-
mam. quedam communicant materie quedam vero sunt se-
parata a materia. Accidentium autem sequentium mate-
riam: quedam sequuntur eas in ordine ad formam gene-
ralem: et quedam in ordine ad formam specialem. est au-
tem ratio prime divisionis. quia cum unumquodque opere-
tur per quod est actu et semper species aliqua movere et
agere existimetur: ut dicitur tertio physico:rum textu co-
menti. 17. oportet formam sequi operationes et opera-
tiones virtutes similiter cum patiatur et transmittetur unum
quodque ratione materie oportet plura accidentia eam se-
qui ut ea que propter materie diversam complexionem
insunt et ipsam motui subiciunt et c. appositum autem in pri-
ma divisione ly principaliter ut distinguitur contra tota-
liter. nullum enim accidens est solius forme aut solius ma-
terie. sed omnia sunt. et enim ad ipsam non solum anima
concurrat sed totum compositum ex materia et forma. for-
tes enim est qui primo intelligit. est ergo sensus divisio-
nis quod accidentium quedam sequuntur formam non ut cau-
sam totalem. sed principalem quedam: similiter sequun-
tur materiam ut causam principalem non totalem. Cum
enim omnium accidentium causa sit id quod vere est. id est
substantia completa omnium causa est compositum ex ma-
teria et forma. sed aliquorum principalis radix est forma
aliquorum vero principalis radix est materia sicut enim in
artificialibus aliquid convenit composito ratione forme
et aliquid ratione materie quemadmodum scindere con-
venit ferre ratione forme. durities autem ratione mate-
rie. Ita et in naturalibus aliquid oritur in composito ra-
tione et aliquid ratione materie quemadmodum in for-
te sentire et intelligere est ratione forme. Ad asculinum vero
ratione. que autem sit regula ad discernendum accidentia
sequentia formam ab accidentibus sequentibus materiam
infra assignabitur.

Sequitur textus.

Forma autem invenitur aliqua cuius esse
non dependet a materia ut anima intellectua-
lis. materia vero non habet esse nisi per formam
unde in accidentibus que sequuntur formam
est aliquid quod non habet communicationem cum
materia: ut intelligere quod non est per organum
corporale sicut probat philosophus in tertio de
anima. Aliqua vero ex consequentibus formam
sunt que habent communicationem cum mate-
ria: ut sentire sed nullum accidens sequitur

sine communicatione forme.

Unde ponitur prima subdivisio cum eius causa. cum
enim proprie virtutes et proprietates et operationes for-
marum ipsis formis proportionari debeant. Ita quod si es-
sentia ipsius forme sit dependens a materia: et operatio
eius cum non fiat ipsa forma a qua fluunt perfectiones
dependentes a materia et si essentia forme est independens
a materia virtutem aliquam oportet habere a ma-
teria independentem. Alioquin ociose fecisset natura for-
mam independentem fecisset siquidem naturam eleva-
tam supra materiam ut sic non possit operari. Et conse-
quenter nec finem proprium consequi unumquodque enim
est per suam operationem. ut dicitur secundo celi textu co-
menti. 17. Quia ergo invenitur duplex genus formarum
substantialium dependentium scilicet a materia ut sunt omnes
forme materiales. et independentium ab ea ut est anima
humana ideo invenitur duplex genus accidentium se-
quentium formam. Quedam enim fluunt a forma de-
pendente a materia. et hec ita fluunt ab ea quod tamen reci-
piuntur subiective in composito propterea dicitur quod ha-
bent communicationem cum materia ut sentire vegetare
et huiusmodi: quedam vero fluunt a forma independen-
te ut sic et hec fluunt ab ipsa forma quod recipiuntur in sola
forma subiective et propterea dicuntur non habere com-
municationem cum materia: ut intellectus et voluntas:
intelligere velle et huiusmodi. Nec arbitraris nos in-
mores contradicere superius nunc dictis. utrumque enim
est verum quod scilicet omne accidens est compositum ut su-
pra diximus: et quod aliquid accidens est solius forme. ut
modo dicimus: accidens enim esse alicuius potest intelli-
gi dupliciter. uno modo ut completi principii elicitiivi et
receptivi. Alio modo ut suppositi hoc secundo modo om-
ne accidens est compositum cuius est et fieri. unde anima
non intelligit ut suppositum quod operatur. sed forte per
animam. primo vero modo aliquid accidens est ipsius anime
et aliquid est compositum. virtus enim intellectiva non est
subiective in aliqua parte corporis composita ex materia
et forma. sed est subiective in sola essentia anime unde in
tertio de anima textu commenti quarti. Dicitur quod intel-
lectus nullius corporis est actus: virtutes autem sensiti-
ve non sunt subiective in sola anima. sed in determinatis
corporis partibus compositis ex materia et forma sub-
stantiali. Similiter completum elicitiivum principii sen-
sationis non est sola potentia anime sed compositum ex or-
gano corporali et virtute anime intellectualis autem prin-
cipium elicitiivum completum est ipsa sola virtus intel-
lectiva: et cum operatio immanens sit subiective in suo
elicitiivo principio: intelligere erit in solo intellectu sicut in
subiecto. propterea san. Tho. alibi dicit quod anima intelli-
git sicut oculus videt ut completum principium eliciti-
vum oculus enim nominat compositum: nominat com-
positum ex organo corporeo et virtute anime. non ergo
contradicit ista. omne accidens est compositum ut suppo-
siti et aliquid accidens est solius forme ut completi prin-
cipii elicitiivi et receptivi: et licet totus sermo sit de accide-
tibus substantialium materialium ex his tamen invenitur
natura accidentium substantialium separatarum. oportet enim
ea esse de ordine illorum accidentium que sequuntur for-
mam independentem a materia. et nota quod antequam po-
natur alterius membri subdivisio. Assignatur causa in li-
tera quare non sit talis subdivisio de accidentibus sequen-
tibus: qualis facta est de his que sequuntur formam ut
dicatur accidentium sequentium materiam quedam com-
municantur forme et quedam non. et causa est ista quia
non invenitur duplex materia altera dependens a forma
et altera non: sicut invenitur duplex forma: nulla enim ma-